

**ULUSLARARASI ELEKTRONİK
HABERLEŞME
SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Strateji GeliŐtirme
Dairesi Başkanlığı**

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

Ocak 2020

SAYI: 146

İçindekiler

YÖNETİCİ ÖZETİ	2
1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER	7
İNGİLTERE	7
FRANSA	9
HOLLANDA	10
İTALYA.....	11
İSVEÇ.....	15
DANİMARKA	15
İSPANYA.....	16
ABD	16
JAPONYA.....	19
2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER.....	21
OECD	21
BEREC	22
3. AB SAYISAL TEK PAZARI.....	23

YÖNETİCİ ÖZETİ

Diğer ülke ve uluslararası kuruluşların/birliklerin gündemlerini takip ederek tecrübelerinden istifade etmek amacıyla bilgi ve iletişim teknolojileri alanında yer alan belli başlı ülkelerin, uluslararası kuruluş ve birliklerin elektronik haberleşme sektörlerindeki gelişmeler ve sektöre yönelik düzenlemeleri esas alınarak derlenen “Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteni” her ay hazırlanmakta ve Kurumumuz internet sayfasından kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Bülten kapsamında; bazı Avrupa ülkelerinin incelenmesinin yanı sıra, elektronik haberleşme piyasası, genişbant, bulut bilişim, yazılım hizmetleri, açık internet, güvenlik, gelişen teknolojiler ve gelecekte internet başlıkları altında Avrupa Birliği’nde (AB) yaşanan teknolojik ve düzenleyici gelişmeler, özellikle genişbant altyapılarının gelişmiş olduğu ABD ve Japonya gibi ülkelerdeki ilerlemeler ve uluslararası kuruluş ve birliklerdeki teknolojik ve düzenleyici gelişmelere yer verilmektedir.

Bu kapsamda; 2020 yılı Ocak ayı bülteninde Almanya, İngiltere, Fransa, Hollanda, İtalya, İsveç, Danimarka, İspanya ABD ve Japonya’daki gelişmeler incelenmiş, uluslararası kuruluşlardan OECD (Organization for Economic Cooperation and Development, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü), BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications, Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyicileri Grubu), tarafından hazırlanan raporlar özetlenmiş ayrıca AB’de AB Sayısal Tek Pazarı başlığı altında yaşanan gelişmelere yer verilmiştir.

Bu bültenin hazırlanmasında; Cullen International’ın “Country Updates”, “Telecommunications Flashes” bölümleri, ilgili ülkelerin düzenleyici kurumlarının ve uluslararası kuruluşların/birliklerin internet sayfaları ve BT sektörüne yönelik haberler yapan uluslararası haber sitelerinden faydalanılmıştır. Bu kapsamda, 2020 yılı Ocak ayı Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteninde yer alan hususlar aşağıda özetlenmektedir:

- İngiltere Düzenleyici Kurumu OFCOM, 2020 Yılı İş Planını ve Öncelikli Hedeflerini duyurmuştur.
- OFCOM, aboneleri arayıp OFCOM adına aradıklarını söyleyerek abonelerin banka ve kredi kartı bilgilerini ele geçirmeye çalışan kişiler hakkında uyarılarda bulunmuştur.
- OFCOM abonelerin aldıkları hizmetlere ödedikleri ücretlerin yıllara göre değişimi konusunda bir araştırma raporu yayımlamıştır.
- İngiltere’de üç aylık dönemler halinde yayımlanan ve %1,5’tan fazla pazar payına sahip operatörlerin dahil edildiği Tüketici Şikayetleri Raporunda dikkat çeken hususlar kamuoyuyla paylaşılmıştır.
- Fransız Düzenleyici Kurumu ARCEP tarafından mobil operatörlerin 2G, 3G ve 4G kapsama haritalarını düzenli olarak yayımlanmaktadır. Bu haritalar operatörler tarafından hazırlanmakta olup antenin konumu, iletim gücü, yayılmayı engelleyebilecek coğrafi unsurların varlığı gibi faktörlerin modellenmesine dayanmaktadır. ARCEP bu haritaların güvenilirliğini saha araştırmaları ile doğrulamaktadır.
- Hollanda Hükümeti 5 Aralık 2019’de Mayıs 2020 tarihinde yapılması planlanan 700 MHz/1400 MHz/2100 MHz 5G spektrum ihalesi için taslak plan üzerinde bir kamuoyu istişaresi başlatmıştır.
- Hollanda mobil operatörü VodafoneZiggo, 3G mobil ağı için son kullanma tarihini 4 Şubat 2020 olarak duyurmuştur. Operatör, yaptığı açıklamada 3G hizmetlerinin durdurulmasının daha hızlı ve daha istikrarlı olan 4G hizmetleri için daha fazla kapasite sağlayacağını belirterek, hızla artan veri kullanımının 4G'ye olan talebi artırdığını belirtmiştir.
- Fransız Hükümeti tarafından yeni bir dijital hizmetler vergisinin (DST, Digital Services Tax) kabul edilmesinin ardından İtalya Hükümeti de, İtalya'da belirli dijital hizmetlerin sunulmasından elde edilen gelirlerin % 3'ü tutarında sayısal hizmetler vergisi koymuştur.

- İtalya Kalkınma Bakanlığı, yeni gelişen 5G uygulamalarını artırmak için altı projeye 4 milyon Avro'dan fazla kaynak ayırmıştır. Çalışmalar, Wind Tre ve Telecom Italia (TIM) gibi Telekom şirketleri ile işbirliği içinde üç üniversite ve üç kamu kurumu tarafından yürütülmektedir.
- İsveç Posta ve Telekom Ajansı PTS, Avrupa Birliği'nin dijitalleşme hedeflerini gerçekleştirebilmek amacıyla sabit genişbant altyapısının artırabilmesi için sübvansiyon planları hazırlamıştır.
- Danimarkalı mobil operatör TDC'nin altyapı şirketi TDCNET ve İsveçli ekipman tedarikçisi Ericsson, Danimarka Enerji Ajansı DEA tarafından 3.5 GHz bandına geçici erişim izni verilmesinin ardından Helsingor şehrinde 5G test projesini başlatmışlardır.
- Mobil işletmeci Orange, İspanya'da bulunan 1.500 baz istasyonunu satışa çıkarmayı planlamaktadır. Söz konusu baz istasyonları kentsel ve kırsal alanlarda bulunmakla beraber istasyonların toplam değerinin 250 milyon Avro olduğu ifade edilmiştir.
- ABD Federal İletişim Komisyonu FCC, 6 Ocak 2020 tarihi itibarıyla 5G'ye uygun milimetre dalga (mmWave) frekanslarının ihalesini sürdürmüştür. 10 Aralık 2019'da başlayan süreç, 37 GHz, 39 GHz ve 47 GHz frekans bantlarının üst kısımlarında yer alan boş spektrumları içermektedir.
- AT&T Communications, Aralık 2019'de 39 GHz milimetre dalga (mmWave) frekansları kullanılarak hayata geçirilen orijinal 5G şebekesinin şu anda 35 şehrin belirli bölgelerinde kullanılabilir olduğunu açıklamıştır. İşletmeci tarafından "5G+" olarak anılan bu hizmet, stadyumlar ve kampüsler gibi yüksek trafik alanlarına hizmet vermek için ekstra hız ve kapasite sunmakta olup halihazırda Baltimore, Cleveland, Detroit, Miami, Oakland, Philadelphia ve Phoenix gibi şehirleri kapsamaktadır.

- ABD'nin önde gelen mobil işletmecilerinden biri olan Sprint, düşük performanslı Virgin Mobile USA isimli ön ödemeli alt markasını ilk tanıtımından yaklaşık 18 yıl sonra kapattığını açıklamıştır.
- FCC Başkanı, 20,4 milyar ABD doları büyüklüğündeki yeni Kırsal Dijital Fırsat Fonu'nun hayata geçirilmesi ile ilgili son düzenlemeleri sunmuş olup bu konuya ilişkin nihai karar düzenleyici kurumun 30 Ocak 2020 tarihinde yapılacak toplantıda FCC üyeleri tarafından oylanacaktır.
- FCC Başkanı, 3,5 GHz bandında tam ticari operasyonların yolunu açarak dört adet Spektrum Erişim Sistemi (SAS) yöneticisini sertifikalandırdığını duyurmuştur. FCC CommScope, Federated Wireless, Google ve Sony'den oluşan bu dört SAS yöneticisini geçen yıl ilk ticari dağıtımlar için yetkilendirmiş olup ilgili dört işletmeci de FCC'nin laboratuvar test gereksinimlerini karşılamıştır.
- Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı, 5G'den sonraki yeni nesil mobil teknolojileri ele almak üzere hükümet liderliğinde bir araştırma grubu kurmayı planlamaktadır. Japonya'nın "5G sonrası" teknolojisi planlarının 2030 yılına kadar 5G'den on kat daha hızlı olan iletişim oranları öngördüğü ifade edilmiştir.
- BEREC, her yıl AB üyesi olmayan bir ülkeye yerel elektronik haberleşme piyasaları ve dijital ekosistem ile ilgili bilgi almak için çalışma gezisi düzenlemektedir. BEREC heyeti, düzenleyici kurumların temsilcileri, ilgili bakanlıklar, telekom operatörleri ve sektördeki diğer paydaşlarla teknik görüşmeler yapmaktadır. 2019 yılında Çin'i ziyaret eden heyet 2020 yılının Ocak ayında ABD'yi ziyaret edecektir.
- Sağlık Sektöründe Kişisel Verilerin Korunması Çalıştayı üye devletlerin katılımıyla 29 Ocak'ta Brüksel'de düzenlenmiştir. Çalıştayda üye devletlerin sağlık alanındaki kişisel verilerin korunmasını nasıl uyguladıklarını araştırmak, olası farklılıkları belirlemek ve bunun sınır ötesi sağlık değişimini nasıl etkileyebileceğini incelemek amaçlanmıştır.
- Avrupa Komisyonu, beşinci nesil mobil ağlar olan 5G'nin piyasaya sunulmasıyla ilgili güvenlik risklerini ele almak için AB Üye Devletleri tarafından kabul edilen hafifletici önlemlerin ortak araç kutusunu onaylamıştır.

- Avrupa Komisyonu, siber güvenlik kapasitesini geliştirmek ve AB'deki siber tehditler ve olaylarla ilgili işbirliğini güçlendirmek için iki proje başlatmıştır.

1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER

İNGİLTERE

1. 2020 İş Planı ve Öncelikli Faaliyet Alanlarının Duyurulması

İngiltere Düzenleyici Kurumu OFCOM, 2020 yılı için önceliklerini beş başlık altında toplamıştır. Buna göre,

- Yapılacak yatırımların desteklenmesi ile daha iyi genişbant ve mobil kapsamanın ülke çapında sağlanması,
- Desteğe ihtiyaç duyan aboneler dahil olmak üzere tüm abonelere için adil şartların oluşması,
- Ülke çapında yayıncılığın desteklenmesi,
- Kullanıcıların çevrimiçi risklerden korunması için gerekli tedbirlerin alınması,
- Ülkedeki şebekelerin siber saldırılara karşı dirençli ve hazırlıklı olmasının sağlanması,

2020 yılına ait çalışma öncelikleri olarak belirlenmiştir¹.

2. Telefon Dolandırıcılığı Konusunda Uyarı

OFCOM, aboneleri arayıp OFCOM adına aradıklarını söyleyerek abonelerin banka ve kredi kartı bilgilerini ele geçirmeye çalışan kişiler hakkında uyarılarda bulunmuştur. Daha önce de bu konuda duyuru yapmış olan OFCOM, dolandırıcıların iki yöntem kullandıklarını ifade etmiştir. Dolandırıcılar, aramış oldukları abonelere ödenmemiş

¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/latest/features-and-news/ofcom-proposes-plan-of-work> adresinden ulaşılabilir.

faturaları olduğu söyleyerek ödemenin hemen yapılması için kredi kartı bilgilerini istemektedir. Diğer bir yöntem de ise, dolandırıcılar abonelere sesli mesaj bırakarak aldıkları hizmet ile ilgili önemli bir sorun olduğunu ve bu durumun çözülebilmesi için kendileri ile iletişime geçmelerini söyleyerek özel tarifeli telefon numarası bırakmaktadırlar. Aboneler özel tarifeli olduğunu bilmedikleri numarayı aradıklarında yüksek miktarda telefon faturaları ile karşılaşmaktadırlar. OFCOM, aboneleri bu tür aramalar yapmadıkları konusunda uyarmıştır².

3. Hizmet Ücretlerindeki Trendlere İlişkin Rapor

OFCOM'un abonelerin aldıkları hizmetlere ödedikleri ücretlerin yıllara göre değişimi konusunda hazırladığı raporda yer alan önemli hususlar şu şekildedir;³

- Mobil hizmetlere ödenen ücretler giderek azalmaktadır. İngiltere'de kullanıcılar Fransa, Almanya, İspanya, İtalya ve ABD'deki kullanıcılara göre daha düşük ücret ödemektedir. Ses+SMS+Veri paketlerinin ortalama aylık fatura tutarı 2018'e göre 2 £ azalarak 13 £ olmuştur.
- Sabit telefon abonelerinin ödediği dakika başına ücret artmaya devam etmektedir.
- Genişbant abonelerinin %41'i taahhütsüz olarak aboneliklerini sürdürmektedir. Yapılan araştırmaya göre bu konumdaki aboneler taahhütü olan abonelerden aylık olarak 8-10 £ daha fazla ödeme yapmaktadır.

Birden fazla hizmetin aynı anda alındığı durumlarda ödenen ücretler daha az olmaktadır. Sabit genişbant abonelerinin %80'i bu şekilde hizmet almaktadır.

² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/latest/features-and-news/advice-for-consumers-scam-calls-pretending-to-be-from-ofcom> adresinden ulaşılabilir.

³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/latest/features-and-news/helping-customers-get-fair-treatment-and-fair-prices> adresinden ulaşılabilir.

4. 2019 Yılıının Üçüncü Çeyreğine İlişkin Tüketici Şikayetleri Raporu

Üçer aylık dönemler halinde yayımlanan ve %1,5'tan fazla pazar payına sahip operatörlerin dahil edildiği Tüketici Şikayetleri Raporunda dikkat çeken hususlar şu şekildedir⁴;

- Genişbant hizmetlerde 100 bin abone başına 14 şikayet bulunurken en çok şikayet edilen şirket için bu sayı 26'dır.
- Sabit telefon hizmetlerinde 100 bin abone başına 10 şikayet bulunurken en çok şikayet edilen şirket için bu sayı 18'dir.
- Faturalı mobil aboneliklerde 100 bin abone başına 4 şikayet bulunurken en çok şikayet edilen şirket için bu sayı 7'dir.
- Ödemeli TV platformu hizmetlerinde 100 bin abone başına 6 şikayet bulunurken en çok şikayet edilen şirket için bu sayı 14'tür.

Mobil Kapsama Haritaları

Fransız Düzenleyici Kurumu ARCEP tarafından mobil operatörlerin 2G, 3G ve 4G kapsama haritalarını düzenli olarak yayımlanmaktadır. Bu haritalar operatörler tarafından hazırlanmakta olup antenin konumu, iletim gücü, yayılmayı engelleyebilecek coğrafi unsurların varlığı gibi faktörlerin modellenmesine dayanmaktadır. ARCEP bu haritaların güvenilirliğini saha araştırmaları ile doğrulamaktadır. Haritanın doğruluk düzeyi, operatörlerin kapsama alanı olduğunu

⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/latest/features-and-news/telecoms-pay-tv-complaints-q3-2019> adresinden ulaşılabilmektedir.

beyan ettiği alanlarda gerçekleştirilen belirli testlerin başarı oranına göre belirlenmektedir.

Söz konusu haritalarda, “ok iyi kapsama” düzeyinden “kapsama yok” düzeyine kadar dört aşamalı bir sınıflandırma yapılmıştır. ARCEP tarafından 2017 yılında haritaların oluşturulması ve düzenlemeye yönelik veri odaklı yaklaşım başlatılmıştır. Mobil hizmetlerin kullanılabilirliğine giderek daha fazla önem veren vatandaşların, işletmelerin ve yerel makamların beklentilerini karşılamak için gerçekleştirilen iyileştirmelere devam edilmesi beklenmektedir.⁵

1. 5G Lisans alışmaları

Hollanda Hükümeti 5 Aralık 2019’de Mayıs 2020 tarihinde yapılması planlanan 700 MHz/1400 MHz/2100 MHz 5G spektrum ihalesi için taslak plan üzerinde bir kamuoyu iştişaresi başlatmıştır. Hkmet, 5G hizmeti için en az üç lisans vermeyi hedeflemektedir. Lisanslar için yapılan minimum tekliflerin toplamının 900 milyon Avro olduğu belirtilmektedir. Lisansı alan işletmeciler tüm şehirlerin %98’ini minimum 8 Mbps mobil veri hızı ile kapsamakla yükümlü olacaktır.

3.5 GHz’lik 5G bandınının 2022 yılının başında açık artırmaya sunulması ve aynı yılın Eylül ayına kadar ticari kullanıma sunulması beklenmektedir. Ayrıca Hollanda Ekonomi Bakanlığı 5G ağlarının kurulmasında güvenilir olmayan tedarikçilerin ihalelerden men edilmesine yönelik tedbirler alınacağını ifade etmiştir.⁶

⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://en.arcep.fr/news/press-releases/p/n/mobile-coverage-1.html> adresinden ulaşılabilmektedir.

⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.commsupdate.com/articles/2019/12/06/5g-public-consultation-launched-ahead-of-may-auction/> adresinden ulaşılabilmektedir.

2. 3G Hizmetinin Sonlandırılması

Hollanda mobil operatörü VodafoneZiggo, 3G mobil ağı için son kullanma tarihini 4 Şubat 2020 olarak duyurmuştur. Operatör, yaptığı açıklamada 3G hizmetlerinin durdurulmasının daha hızlı ve daha istikrarlı olan 4G hizmetleri için daha fazla kapasite sağlayacağını belirterek, hızla artan veri kullanımının 4G'ye olan talebi artırdığını belirtmiştir. Vodafone, 2017 yılının Aralık ayından itibaren 3G abonelik hizmetlerinin satışını durdurmuştur.

Operatör, 4G özellikli cihazları olmayan abonelerin 2G ağındaki ses ve veri hizmetlerinden faydalanmaya devam edebileceklerini ifade etmiştir. Ayrıca abonelerin eski SIM kartlarını 4G özellikli yeni SIM kartlarla ücretsiz olarak değiştirebileceklerini açıklamıştır.⁷

1. İtalya'da Dijital Hizmetlere Yeni Vergi

Fransız Hükümeti tarafından yeni bir dijital hizmetler vergisinin (DST, digital services tax) kabul edilmesinin ardından İtalya Hükümeti de, İtalya'da belirli dijital hizmetlerin sunulmasından elde edilen gelirlerin % 3'ü tutarında sayısal hizmetler vergisi koymuştur.

Yeni vergi, 2020 yılı İtalya Bütçe Yasası'nın bir parçası olarak 1 Ocak 2020'de yürürlüğe girmiştir.

Yeni vergi yasası, Avrupa Komisyonu'nun çevrimiçi platformların vergilendirilmesine ilişkin başarısız teklifini nemli ölçüde yansıtmaktadır. Yeni yasa sayısal ekonominin vergilendirilmesi konusunda OECD/G20 tarafından uluslararası düzeyde bir

⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.commsupdate.com/articles/2019/12/11/vodafoneziggo-closing-3g-network-on-4-february-2020/> adresinden ulaşılabilmektedir.

anlaşmaya varılırsa, İtalyan DST'sinin otomatik olarak yürürlükten kaldırılacağına ilişkin bir hüküm içermektedir.

Aşağıdaki üç sayısal hizmet kategorisi İtalya vergi yasası kapsamında vergilendirilebilir:

- Sayısal bir platform yayını izlemek amacıyla İtalya sınırları içerisinde kullanılan bir cihaz üzerinde yayınlanan reklamların vergilendirilmesi (örneğin, Instagram),
- Kullanıcılar İtalya bölgesinde platformlara erişmek amacıyla cihaz kullandığında veya bir hesap oluşturduğunda, sosyal şebekeler (örneğin, Tinder Plus) veya e-ticaret web siteleri (örneğin, Amazon) gibi sayısal platformlar üzerinden sağlanan hizmetler ve
- Doğrudan kullanıcılardan toplanan ve İtalya topraklarında dijital platformun kullanımından üretilen verilerin satışı (örneğin, Facebook).

Kullanıcının konumunun belirlenmesi amacıyla, cihazın esas olarak cihazın İnternet Protokolü (IP) adresine veya başka bir coğrafi konum belirleme yöntemine atıfla İtalya'da kullanıldığı kabul edilecektir.

Yukarıda sözü edilen sayısal hizmetlerin aynı gruptaki şirketlere (ana şirket, iştirakler veya kardeş şirketler) sunulmasından elde edilen gelirler vergiye tabi değildir.

Vergi, takvim yılı içerisinde bağımsız veya grup düzeyinde aşağıdaki eşikleri aşan şirketlere uygulanacaktır:

- İlgili mali yılda dünya çapında toplam 750 milyon Avro'dan fazla gelir elde eden şirketler ve
- İtalya'da sunulan sayısal hizmetlerden 5.5 milyon Avro'dan daha yüksek yıllık kar elde eden şirketler.

% 3 vergi sadece yukarıda belirtilen hizmetler için İtalya'da elde edilen gelirlere uygulanmalıdır. Belirli bir şirket tarafından İtalya'da elde edilen toplam yıllık gelirin hesaplanmasında, kanunda aşağıdaki mekanizma oluşturulmuştur:

- Reklamcılık hizmetlerinden elde edilen gelirler, o vergi döneminde İtalya'daki kullanıcıların cihazlarında bir reklamın görüntülenme sayısı ile orantılı olarak hesaplanmalıdır,
- Öncelikli mal ve hizmetlerin tedariki sonucunda elde edilen gelirler, o vergi döneminde İtalya'da bulunan kullanıcılar tarafından sayısal platformda yapılan işlemlerin sayısı ile veya İtalya'da bir kayıt açmış ve bu vergi döneminde sayısal platforma erişmiş olan kullanıcıların sayısı ile orantılı olarak ve
- Verilerin ticari amaçlarla kullanımından elde edilen gelirler, bu vergi döneminde İtalya'da bulunan bir cihazın sayısal platforma erişim için kullanılması sonucunda satılan verilerin tamamının veya bir kısmının üretildiği veya toplandığı kullanıcı sayısı ile orantılı olarak hesaplanmalıdır.

Ancak, bu tutarları hesaplamanın karmaşıklığı göz önüne alındığında, İtalyan vergi makamlarının yönetmelikler yayınlaması beklenmektedir.

Ayrıca, yeni mevzuat aşağıdaki yükümlülükleri getirmiştir:

- İtalya'da daimi bir kuruluşu veya vergiye tabi kuruluşlarına ait İtalyan KDV kayıt numarası olmayan şirketler, DST'yi ödemek için bir sayısal hizmetler vergi kimlik numarası almalı ve
- Vergiye tabi şirketler Avrupa Birliği (AB) veya Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) dışında kurulursa, İtalya'da vergiyi bunların adına ödeyecek bir vergi temsilcisi tayin etmelidirler.

Yeni hükümlere göre, DST aşağıdakiler için geçerli olmayacaktır:

- Tedarikçi bir acente olarak hareket etmiyorsa, doğrudan bir sayısal platformun kullanıcıları arasında veya doğrudan tedarikçinin web sitesi üzerinden satın alınan mal veya hizmetlerin tedariki,
- Tek veya asıl amacı sayısal içerik (Netflix), iletişim hizmetleri (WhatsApp) veya kullanıcılara ödeme hizmetleri (PayPal) sunmayı mümkün kılan sayısal platformlar
- Bu kuruluşlar tarafından veri iletimi de dâhil olmak üzere, düzenlenmiş finansal kuruluşlar aracılığıyla farklı düzenlenmiş finansal hizmetler sağlayan sayısal platformlar ve
- Elektrik, gaz ve karbon emisyon kredisi alışverişini ve ilgili verilerin iletimini yönetmek için oluşturulan sayısal platformlar.⁸

2. İtalya'da 5G Araştırmaları İçin Fon

İtalya Kalkınma Bakanlığı, yeni gelişen 5G uygulamalarını artırmak için altı projeye 4 milyon Avro'dan fazla kaynak ayırmıştır. Çalışmalar, Wind Tre ve Telecom Italia (TIM) gibi Telekom şirketleri ile işbirliği içinde üç üniversite ve üç kamu kurumu tarafından yürütülmektedir. Projeler nesnelerin interneti (IoT), akıllı şehirler, yapay zeka (AI) ve blockchain gibi konuları kapsamaktadır.⁹

⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cullen-international.com/product/documents/FLECIT20200001> adresinden ulaşılabilir.

⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.commsupdate.com/articles/2020/01/14/italy-allocates-funding-for-5g-research/> adresinden ulaşılabilir.

İSVEÇ

Genişbant Altyapısı İçin Sübvansiyon

İsveç Posta ve Telekom Ajansı PTS, Avrupa Birliği'nin dijitalleşme hedeflerini gerçekleştirebilmek amacıyla sabit genişbant altyapısının yaygınlaştırılması için sübvansiyon planları hazırlamıştır. PTS, 2020 yılında ülkenin kırsal kesimine yönelik yüksek hızlı erişim sağlayacak projeleri desteklemek için 150 milyon Avro sübvansiyon verileceğini ifade etmiştir. 2023 yılına kadar ülke genelinde kapsanmayan alanların kapsama alanına dahil edilmesi için ihtiyaç duyulan 650 milyon Avro'nun da sübvansiyonla finanse edileceği belirtilmiştir. İsveç Hükümeti her hanenin, 2025 yılına kadar yüksek hızlı genişbant internet hizmetlerinden faydalanabilir hale gelmesi hedeflemektedir.¹⁰

DANİMARKA

5G Test alışması

Danimarkalı mobil operatör TDC'nin altyapı şirketi TDCNET ve İsveçli ekipman tedarikçisi Ericsson, Danimarka Enerji Ajansı DEA tarafından 3.5 GHz bandına geçici erişim izni verilmesinin ardından Helsingor şehrinde 5G test projesini başlatmışlardır. Yeni 2G, 3G, 4G ve 5G donanımları şehir genelinde 40 noktaya kurulurken, TDC NET kurulan altyapı üzerinde 1,1 Gbps'ye varan hızları test etmeyi planlamaktadır. TDC'nin 5G lansmanı Ekim ayında Zelanda'da başlamış olup TDC sahip olduğu 3.854 baz istasyonunun tamamını 5G'ye yükseltmeyi planlamaktadır.¹¹

¹⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.commsupdate.com/articles/2020/01/21/sweden-to-offer-eur150m-broadband-subsidy-this-year/> adresinden ulaşılabilmektedir.

¹¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.commsupdate.com/articles/2019/12/12/tdc-ericsson-embark-on-5g-trial-in-helsingor/> adresinden ulaşılabilmektedir.

İSPANYA

Baz İstasyonu Satışı

Mobil işletmeci Orange, İspanya'da bulunan 1.500 baz istasyonunu satışa çıkarmayı planlamaktadır. Söz konusu baz istasyonları kentsel ve kırsal alanlarda bulunmakla beraber istasyonların toplam değerinin 250 milyon Avro olduğu ifade edilmiştir. Uluslararası baz istasyonu şirketleri American Tower ve Cellnex'in teklif verenler arasında olduğu belirtilmektedir.

ABD

1. Milimetre Dalga (mmWave) Açık Artırması

ABD Federal İletişim Komisyonu FCC, 6 Ocak 2020 tarihi itibarıyla 5G'ye uygun milimetre dalga (mmWave) frekanslarının ihalesini sürdürmüştür. 10 Aralık 2019'da başlayan süreç, 37 GHz, 39 GHz ve 47 GHz frekans bantlarının üst kısımlarında yer alan boş spektrumları içermektedir. İlk dönem için son teklif verme günü olan 20 Aralık 2019 tarihi itibarıyla toplam teklif taahhüdü 5,758 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Daha önce yayımlanan FCC belgelerine göre, nitelikli teklif sahipleri arasında T-Mobile US, US Cellular ve Windstream bulunmaktadır. İhaleye bu katılımcılara ek olarak, mobil iletişim devleri olan AT&T Communications ve Verizon Wireless da katılmış olup söz konusu işletmeciler farklı isimler altında teklif vermiştir. AT&T, Şubat 2018'de satın aldığı Fiber Tower Spectrum Holdings şirketini kullanırken Verizon da AT&T gibi Şubat 2018'de satın aldığı Straight Path şirketi üzerinden teklif vermektedir.

Söz konusu ihalede ABD'nin farklı bölgelerini temsil eden şirketler de yer almaktadır. Her ikisi de Guam ve Kuzey Mariana Adaları'na hizmet vermekte olan IT&E ve

DOCOMO Pacific de ihalede teklif vermekte olup, IT&E teklif verirken önceki adı olan PTI Pacifica adını kullanmaktadır.¹²

2. Milimetre Dalga (mmWave) Düşük Bant 5G Kapsama Alanı

AT&T Communications, Aralık 2018'de 39 GHz milimetre dalga (mmWave) frekansları kullanılarak hayata geçirilen orijinal 5G şebekesinin şu anda 35 şehrin belirli bölgelerinde kullanılabilir olduğunu açıklamıştır. İşletmeci tarafından "5G+" olarak anılan bu hizmet, stadyumlar ve kampüsler gibi yüksek trafik alanlarına hizmet vermek için ekstra hız ve kapasite sunmakta olup halihazırda Baltimore, Cleveland, Detroit, Miami, Oakland, Philadelphia ve Phoenix gibi şehirleri kapsamaktadır.

Yüksek hızlı şebekeler geliştirilmeye devam ederken düşük hızlı ve daha geniş kapsama alanına sahip hizmetler de ihmal edilmemiş olup AT&T'nin 13 Aralık 2019'da 10 şehirde faaliyete geçirdiği düşük bant 5G hizmeti, Baltimore, Buffalo, Detroit, Las Vegas, Louisville, New York City, Philadelphia ve Washington gibi şehirlerde de tanıtılmasının ardından 19 şehirde aktif olarak faaliyete geçirilmiştir. Bu düşük hızlı ve geniş kapsama alanlı şebeke, 850 MHz bandında eski 3G spektrumunu kullanmakta olup 2020'nin ilk yarısından itibaren söz konusu şebeke üzerinden ülke çapında hizmet sunmaya başlaması beklenmektedir.¹³

3. Virgin Mobile'ın Kapatılması

ABD'nin önde gelen mobil işletmecilerinden biri olan Sprint, düşük performanslı Virgin Mobile USA isimli ön ödemeli alt markasını ilk tanıtımından yaklaşık 18 yıl sonra kapattığını açıklamıştır. Virgin Mobile'in internet sitesindeki açıklamaya göre Virgin Mobile ABD çapında hizmetini sona erdirmiş olup mevcut aboneliklerini Boost Mobile'a aktarmaya başlamıştır. Sitedeki açıklamaya göre abonelerin büyük bir bölümü istisnai durumlar dışında ek bir ücret ödemeden mevcut hizmetlerine denk ya da daha iyi Boost Mobile tarifelerine aktarılacaktır.

¹² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.commsupdate.com/articles/2020/01/06/us-mmwave-auction-to-resume-today-bidding-stands-at-usd5-8bn/> adresinden ulaşılabilir.

¹³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.commsupdate.com/articles/2020/01/07/att-provides-updates-for-mmwave-low-band-5g-coverage/> adresinden ulaşılabilir.

Söz konusu gelişme Sprint'in daha büyük bir rakibi olan T-Mobile ABD ile gerçekleştirmeyi amaçladığı birleşmeyi nihayete erdirmeye girişiminin bir yansıması olarak yorumlanmaktadır. Temmuz 2019'da ABD uydu TV devi DISH Network, Sprint'in ülke çapında 800 MHz spektrum portföyü ile birlikte Boost, Virgin ve Sprint markalı ön ödemeli TV müşterilerini 5 milyar ABD doları değerinde bir anlaşma ile satın almayı kabul etmiştir. Hizmetlerin bu şekilde bölünmesi ve Sprint'in TV kolunun bir başka işletmeciye satılması ABD Adalet Bakanlığı'nı henüz sonuçlandırılmamış T-Mobile birleşmesi için onay vermeye ikna etme konusunda büyük oranda yardımcı olmuştur. DISH Network, Virgin'in mobil kısmının da satılarak şirketin tamamen ortadan kaybolması hususunu pek de önemli görmemekte olup işletmecinin sözcüsü DISH Network'ün Boost işini ilk günden beri kararlı bir şekilde büyütmeyi planladığını ve yakın bir zamanda da mevcut ve gelecekteki Boost tüketicilerine ödüllü müşteri hizmetlerini sunmaya başlayacaklarını ifade etmiştir.¹⁴

4. Kırsal Dijital Fırsat Fonu

FCC Başkanı, 20,4 milyar ABD doları büyüklüğündeki yeni Kırsal Dijital Fırsat Fonu'nun hayata geçirilmesi ile ilgili son düzenlemeleri sunmuş olup bu konuya ilişkin nihai karar düzenleyici kurumun 30 Ocak 2020 tarihinde yapılacak toplantıda FCC üyeleri tarafından oylanacaktır. Düzenlemeye ilişkin detayları açıklayan FCC Başkanı, son üç yılda geniş bant dağıtımını genişletme konusunda önemli ilerleme kaydetmiş olsalar da, Kırsal Dijital Fırsat Fonu'nun FCC'nin sayısal uçurumu azaltmak için bugüne kadar attığı en büyük adım olacağını ifade etmiştir.

Yeni fon minimum 25 Mbps indirme ve 3 Mbps yükleme hızına sahip olacak şekilde geniş bant internet hizmetlerine erişemeyen milyonlarca kırsal evi ve küçük işletmeyi birbirine bağlamak için 20,4 milyar ABD doları kaynağı ters açık artırma formatı yoluyla tahsis etmeye çalışacaktır. Finansmanın ilk aşaması, FCC'nin 25Mbps / 3Mbps'lik hizmetlere hizmete hiçbir şekilde erişemeyen alanlara toplamda 16 milyar ABD doları

¹⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.commsupdate.com/articles/2020/01/08/sprint-to-shut-down-virgin-mobile-transfer-subscribers-to-boost/> adresinden ulaşılabilmektedir.

kaynak sağlayacağı ilk büyük ihale olup ikinci aşama ise genişbanta kısmi olarak ulaşabilen alanların güçlendirilmesi için yapılacak ikinci küçük ihale olacaktır.¹⁵

5. 3,5 GHz Bandına “Tam Ticari Kullanım” Yetkisi

FCC Başkanı, 3,5 GHz bandında tam ticari operasyonların yolunu açarak dört adet Spektrum Erişim Sistemi (SAS) yöneticisini sertifikalandırdığını duyurmuştur. FCC CommScope, Federated Wireless, Google ve Sony'den oluşan bu dört SAS yöneticisini geçen yıl ilk ticari dağıtımlar için yetkilendirmiş olup ilgili dört işletmeci de FCC'nin laboratuvar test gereksinimlerini karşılamıştır.

FCC 25 Haziran 2020'de 3550 MHz - 3700 MHz (3,5 GHz) bandında 5G'ye uygun spektrum satışı için Açık Artırma 105'i düzenlemeyi planlamaktadır. Söz konusu açık artırma ile her bir ilçe sathında yedi Öncelikli Erişim Lisansı (PAL) sunulacak olup ülke çapında toplamda 22.631 Öncelikli Erişim Lisansı dağıtılacaktır. Her lisans eşleştirilmemiş 10 MHz kanaldan oluşacak, on yıllık süreyle kullanılabilir ve süresi bittiğinde yenilenebilecektir.¹⁶

JAPONYA

5G Sonrası Mobil Teknoloji

Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı, 5G'den sonraki yeni nesil mobil teknolojileri ele almak üzere hükümet liderliğinde bir araştırma grubu kurmayı planlamaktadır. Japonya'nın “5G sonrası” teknolojisi planlarının 2030 yılına kadar 5G'den on kat daha hızlı olan iletişim oranları öngördüğü ifade edilmiştir. Çin, Finlandiya ve Güney Kore gibi ülkelerin de bu konuda AR-GE çalışmalarına ve yatırımlara başladığı belirtilmiştir. Bunların yanı sıra Haziran 2020'ye kadar “Altıncı Nesil” performans hedefleri ve politika

¹⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.commsupdate.com/articles/2020/01/09/fcc-to-vote-on-usd20-4bn-rural-digital-opportunity-fund-on-30-january/> adresinden ulaşılabilir.

¹⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.commsupdate.com/articles/2020/01/28/fcc-authorises-full-commercial-deployment-in-3-5ghz-band/> adresinden ulaşılabilir.

desteği konusunda geniş kapsamlı stratejileri formüle etmek ve devlet bütçesinden gelen fonları kullanarak 6G'nin geliştirilmesini teşvik etmek için NTT DOCOMO ve Toshiba'nın yetkililerle birlikte çalışacağı ifade edilmiştir. Çalışmaların anlık olarak büyük miktarda veri aktarabilme amacıyla ağ hızları üzerine odaklanacağı belirtilmiş olup ayrıca kullanılmayan yüksek frekanslı radyo dalgalarının da iletişim için kullanılacağı vurgulanmıştır.¹⁷

¹⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.commsupdate.com/articles/2020/01/20/japan-targeting-post-5g-mobile-technology-by-2030-report-says/> adresinden ulaşılabilir.

2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER

OECD

Küresel Yetenek Rekabet Endeksi Raporu Yayınılandı

OECD kütüphanesinin yapay zeka bölümünde yer verilen Küresel Yetenek Rekabet Endeksi GTCI, ülkeleri yeteneklerine göre ölçen ve sıralayan yıllık bir kıyaslama raporudur. 2014 yılında ilk kez başlatılan GTCI, karar vericilerin yetenek stratejileri geliştirmelerine, yetenek uyumsuzluklarının üstesinden gelmelerine ve küresel pazarda daha rekabetçi hale gelmelerine yardımcı olacak geniş kapsamlı veri ve analiz sunmaktadır.

Yapay zeka çağında küresel yetenek temasını ele alan GTCI'nin yedinci çalışmasında, yapay zeka (AI) gelişiminin sadece işin doğasını değiştirmekle kalmayıp aynı zamanda işyeri uygulamalarının, kurumsal yapıların ve inovasyon ekosistemlerinin yeniden değerlendirilmesini zorladığını da araştırıyor. Makineler ve algoritmaların çok sayıda görev ve sorumluluğu etkilemeye devam etmesi ve neredeyse her işin yeniden keşfedilmesi, doğru bakış açısının sadece yeni çalışma alanları ve sorumluluklar geliştirmek için değil aynı zamanda bu dönüştürücü teknolojiden büyük yarar sağlamak için de gerekli olduğu vurgulanmaktadır.

GTCI ulusal ve organizasyonel parametreleri kapsayan eylem planları oluşturmaktadır. Raporun önceki sürümlerinin yayımlanmasından sonraki geri bildirimlere ve daha ileri analizlere dayanarak, 2019 yılı endeksi 70 değişken içermekte ve tüm gelir grupları ve kalkınma seviyeleri arasında 132 ulusal ekonomiyi kapsamaktadır. Yapılan çalışma ile yapay zekayı iyi kullanabilen ülkelerle dünyanın geri kalanı arasındaki boşluk giderek genişlemektedir. Yapay zekayı bir güce dönüştürmek proaktif, işbirlikçi bir yaklaşım gerektirmektedir ve bu teknolojinin, gelişmekte olan ülkelere sıçrama yapabilmeleri için çok önemli fırsatlar sağlayabileceği öngörülmektedir.

Raporda değinilen önemli bir gözlem ise ülkelerin daha büyük başarılar imza atmak için küresel olarak yarıştığı ve ihtiyaç duydukları yetenekleri çekerek rekabet gücüne, yeniliğe ve büyümeye katkıda bulunan çalışanları elinde tutmaya çalışmakta olduklarıdır. Ülkeler bu durumu kolaylaştıracak ekonomik ve sosyal politikaları hayata geçirmektedirler.¹⁸

BEREC

BEREC Çalışma Gezisi

BEREC, her yıl AB üyesi olmayan bir ülkeye yerel elektronik haberleşme piyasaları ve dijital ekosistem ile ilgili bilgi almak için çalışma gezisi düzenlemektedir¹⁹. BEREC heyeti, düzenleyici kurumların temsilcileri, ilgili bakanlıklar, telekom operatörleri ve sektördeki diğer paydaşlarla teknik görüşmeler yapmaktadır. 2019 yılında Çin'i ziyaret eden heyet 2020 yılının Ocak ayında ABD'yi ziyaret edecektir. Heyet, sadece elektronik haberleşme sektörünün temsilcileri ile değil aynı zamanda daha geniş dijital ekosistemi etkileyen ekipman üreticileri, servis sağlayıcıları ve araştırma merkezleri ile de görüşmeyi planlanmaktadır. Heyetin özellikle Apple, Cisco, Qualcomm, Google, Microsoft, Facebook, AT&T, SpaceX, ICANN ve Stanford Üniversitesi temsilcileriyle bir araya geleceği belirtilmiştir.

¹⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.oecd.org/going-digital/ai/> adresinden ulaşılabilir.

¹⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://bereg.europa.eu/eng/news_and_publications/whats_new/6486-bereg-study-trip-to-the-west-coast-of-the-united-states-of-america adresinden ulaşılabilir.

3. AB SAYISAL TEK PAZARI

1.Sağlık Sektöründe Kişisel Verilerin Korunması Çalıştayı

Sağlık Sektöründe Kişisel Verilerin Korunması Çalıştayı üye devletlerin katılımıyla 29 Ocak'ta Brüksel'de düzenlenmiştir. Çalıştayda üye devletlerin sağlık alanındaki kişisel verilerin korunmasını nasıl uyguladıklarını araştırmak, olası farklılıkları belirlemek ve bunun sınır ötesi sağlık değişimini nasıl etkileyebileceğini incelemek amaçlanmıştır. Bu çalıştay; Avrupa Komisyonu tarafından yaptırılan Avrupa Sağlık Veri Alanının kurulmasına yasal zemin oluşturacak, Ocak ve Nisan 2020 arasında gerçekleştirilecek üç çalıştaydan ilki niteliğindedir²⁰.

Çalıştayda sağlık verilerinin işlenmesine ilişkin mevcut ulusal ve AB kuralları, sağlık verilerinin kullanımının iki ana sınıflandırması için tartışılmıştır. Verilerin birincil kullanımı sağlık hizmeti sunumunda kullanılırken, ikincil veri kullanımı sağlık alanında özel hizmetlerin araştırılması, politika oluşturulması ve geliştirilmesi için kullanılmaktadır.

Çalıştayda vatandaşların kişisel verilerine erişimleri ve bu verilerin diğer operatörlere taşınabilirliği ele alınmıştır. Ayrıca sağlık verilerinin ikincil kullanımı için farklı ulusal yönetim modelleri, veritabanları ve davranış kurallarını araştırılmıştır. AB içinde sağlık verilerinin kullanımına ilişkin potansiyel boşluklar ve ihtiyaçlar tespit edilmiştir. Çalıştayda oluşturulan Komisyonun hedefi, vatandaşların kendi sağlık verileri üzerinde kontrol sahibi olmalarını sağlarken, hem birincil hem de ikincil kullanımlar için sağlık verilerinin Avrupa genelinde paylaşılmasını ve paylaşılmasını kolaylaştırmaktır.

Yeni Komisyonun önceliklerden biri, farklı sağlık verilerinin (elektronik sağlık kayıtları, genomik, siciller, vb.) Avrupa'da paylaşılmasını sağlayacak bir Avrupa Sağlık Veri Alanı (EHDS) oluşturulmasıdır. Böylece, birinci basamak tedavinin yanı sıra yeni tedavilerin, ilaçların, tıbbi cihazların ve hizmetlerin geliştirilmesini desteklemek

²⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/member-states-meet-european-commission-discuss-protection-personal-data-health-sector> adresinden ulaşılabilir.

hedeflenmektedir. Sistem sayesinde vatandaşların yanı sıra farklı kullanıcıların ve aktörlerin (sağlık hizmeti sağlayıcıları, araştırmacılar, özel şirketler, politika yapımcılar) ihtiyaçlarını karşılamak ve aynı zamanda vatandaşların verilerini korumak sağlanabilecektir. Komisyon en iyi yönetim yapısını tanımlamak ve uygun altyapıyı kurmak için üye devletler ve paydaşlarla birlikte çalışmaktadır. Ayrıca, üye devletlerin ikincil veri kullanımına ilişkin mevcut bazı yasal boşluklar ele alınmaktadır.

2. 5G Güvenliği için Yeni AB Araç Kutusu

Avrupa Komisyonu, beşinci nesil mobil ağlar olan 5G'nin piyasaya sunulmasıyla ilgili güvenlik risklerini ele almak için AB Üye Devletleri tarafından kabul edilen hafifletici önlemlerin ortak araç kutusunu onaylamıştır. 5G güvenliği için geliştirilen AB araç kutusu, 5G ağlarının güvenliğini sağlamak için AB koordineli bir yaklaşım için sağlam ve kapsamlı bir dizi önlemdir. Avrupa Siber Güvenlik Ajansı ENISA, 5G araç kutusunun dağıtımında destekleyici bir rol oynamıştır²¹.

Üye Devletler Mart 2019'daki Avrupa Konseyi'nin 5G'nin güvenliğine uyumlu bir yaklaşım çağrısı içeren kararından itibaren, ulusal düzeyde riskleri ve güvenlik açıklarını belirlemişler ve ortak bir AB risk değerlendirmesi yayımlamışlardır. Yeni araç kutusu aracılığıyla Üye Devletler, tanımlanan risklerin objektif bir değerlendirmesine ve orantılı hafifletici önlemlere dayalı olarak ortak bir yol izlemeyi taahhüt etmektedirler. Komisyon, kabul ettiği yeni araç kutusu ile 30 Nisan 2020'ye kadar uygulanacak kilit tedbirlerin alınmasını talep etmektedir.

3. Siber Tehditler Üzerinde İşbirliği Yapacak Projeler

Avrupa Komisyonu, siber güvenlik kapasitesini geliştirmek ve AB'deki siber tehditler ve olaylarla ilgili işbirliğini güçlendirmek için iki proje başlatmıştır.

Avrupa Bilgisayar Güvenliği Olay Müdahale Ekipleri (CSIRT'ler) arasındaki işbirliği, Avrupa'nın Siber Güvenlik stratejilerinde zorunlu hale gelmiştir. AB Siber Güvenlik

²¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_123 adresinden ulaşılabilir.

Ajansı ENISA tarafından sunulan hizmetler üzerine inşa edilen yeni hibe şunları kapsayacaktır:

- CSIRT'lerin kendileri tarafından kullanılan, geliştirilen ve sürdürülen bir açık kaynak aracın birincil amacı kendi üyeleri için hizmet sunmaktır.
- Mevcut CSIRT ağındaki işbirliği çabalarını desteklemek amacıyla uzun vadeli sürdürülebilir ve daha operasyonel bir platforma dönüştürülmesi hedeflenecektir.
- Temel bileşenlerinin bakımı ve geliştirilmesinin yanı sıra, güvenlik açığı yönetimi ve açıklaması, büyük ölçekli kötü amaçlı yazılım depolaması veya sızıntı analizi ve algılama yetenekleri gibi proje sırasında yeni bir takım fikirler de dahil edilecektir.

Daha yeni CSIRT'lerin ihtiyaç ve gereksinimlerinin ele alınmasına özel bir vurgu yapılacaktır. Bu 3 yıllık hibe programı, AB tarafından 2 milyon EUR tutarında bir fonu kapsamaktadır. AB, Siber Güvenlik Ajansı MeliCERTes tesisinin merkezi düğümüne ev sahipliği yapan ENISA ile yakın işbirliği içinde gerçekleştirilecektir.